

Kirken må våge å ta smertefulle grep

MENIGHETSBYGGING: Våger vi å invitere folket inn, gi større plass til frivillige og deres ønske for hva menigheten skal tilby? Alt tyder på at om vi som ansatte våger å invitere inn, vil dette skape tilhørighet, engasjement og vekst, skriver innsenderne. (Foto: Norges Kristne Råd / Stock Photo)

Av Elleve prester og prestestudenter

Som ferske prester i Den norske kirke kjenner vi på en mengde følelser. Glede og stolthet over alt det fantastiske som skjer i kirka vår. Entusiasme og forventning med tanke på det enorme potensialet kirken har til å bety mer for flere. Og frustrasjon i møte med strukturer og vaner som er til hinder for utvikling, vekst og menighetsbygging.

Vi møter mange som brenner for kirken, som drømmer om revitalisering av menigheter og økt oppslutning om menighetens arbeid. Vi har lyst til å drive menighetsbyggende arbeid, aktivisere frivillige i hverdager og på søndager, være en kirke som er til stede i menneskers liv og spør: «Hva vil du jeg skal gjøre for deg?». Alt dette fordi vi tror det er slik evangeliet best forkynnes.

Vi har lyst til å drive menighetsbyggende arbeid, aktivisere frivillige i hverdager og på søndager, være en kirke som er til stede i menneskers liv

Manglende vilje til å kutte

Mange synes å tenke likt om hva som skal til. Samtidig opplever man motløshet på grunn av et arbeidstrykk som allerede er for høyt og en manglende vilje til å kutte i kirkens eksisterende tilbud, for å gi grobunn for noe nytt. Det sterke engasjementet for å bygge folkekirken svekes om man ikke evner å frigjøre ansattressurser til å drive menighetsbyggende arbeid som kommer i tillegg til oppgaver knyttet til kirkelige handlinger og gudstjenestearbeid.

Vi tror derfor det er nødvendig med en helhetlig strategisk plan for samordning av nærliggende menigheter. Hvor man er villig til å:

- Legge ned gudstjenestesteder med stabilt lavt oppmøte.
- Målrette enkelte kirker inn mot spesifikke målgrupper.
- Lage spesialiserte prestestillinger hvor noen har hovedvekt på kirkelige handlinger, slik at andre får frigjort tid til å bygge de mindre fellesskapene.
- I områder med høy kirketetthet; velge enkelte kirker som fungerer som menighetskirker, mens andre leies ut eller brukes forbeholdt vielser, begravelser, konfirmasjoner eller lignende.

Dette er tiltak som med tiden vil tvinge seg fram, som følge av prestemangel og nye økonomiske forutsetninger. Vi etterlyser en modig ledelse som tør å gjøre disse grepene allerede nå, slik at vi får et overskudd av ressurser som kan brukes inn mot å skape ny vekst og styrkede lokalfellesskap. Slik kan vi bygge en folkekirke som ikke bare er tilstede hos folket, men som formes og eies av folket.

Må la seg forme

Våger vi å invitere folket inn, gi større plass til frivillige og deres ønske for hva menigheten skal tilby? Alt tyder på at om vi som ansatte våger å invitere inn, vil dette skape tilhørighet, engasjement og vekst.

Dette krever imidlertid at vi som kirke også er villig til å la oss forme. Det er ingen hemmelighet at en stor del av Den norske kirkes medlemmer føler seg

fremmedgjort i gudstjenesten. Samtidig finnes det en rekke menigheter i vår kirke som vitner om at der hvor menighetslemmene får ta aktivt del i formingen av forkynnelse, liturgi og musikalsk uttrykk – der vokser menigheten. Det er altså ikke evangeliet eller konseptet gudstjeneste som det er noe galt med, det er måten vi forvalter dette på. Vi kan ikke la våre preferanser i uttrykk og form være til hinder for at folkekirken når sitt mål: Forkynne evangeliet om Jesus Kristus til folket.

Det er ingen hemmelighet at en stor del av Den norske kirkes medlemmer føler seg fremmedgjort i gudstjenesten

Staben skal utruste menigheten

Det er et paradoks at vi sliter med en mangel på kirkemusikere, samtidig som det sitter hundrevis av dyktige hobbymusikere i benkeradene som lengter etter en plass å utøve sin lidenskap. Det samme kan sies om prestemangelen og de mange menighetslemmer som med litt oppmuntring og veiledning kunne delt gode refleksjoner og sterke vitnesbyrd fra prekestolen. Vi trenger å bevege oss bort fra tanken om en profesjonalisert stab som lager gudstjenesten for menigheten. Og bevege oss mot en forståelse av en stab med oppdrag i å utruste og myndiggjøre menigheten til å feire gudstjeneste som fellesskap.

Dette ville skape eierskap til gudstjenesten, sikre at forkynnelsen oppleves relevant for kirkegjengerne, sørge for at det kulturelle uttrykket i større grad samsvarer med hva menigheten faktisk ønsket – kort sagt skapt rom for hverdagslivet i kirken. Det hadde gudstjenesten hatt godt av mange steder. Prester og kirkemusikere ville på ingen måte blitt arbeidsledige av en slik tankegang: Frivillighet krever mye arbeid og de ansattes rolle vil fremdeles være å sikre at evangeliet forkynnes klart og rent. Samtidig ville dette kreve at de ansatte gav slipp på en viss definisjonsmakt; prekenen blir ikke akkurat sånn presten hadde tenkt og musikken noe annerledes enn om kantoren hadde gjort det alene.

Det er kun et mangfold av uttrykk og gudstjenesteformer som til sammen kan samle et folk på søndagene, rundt et tydelig evangelium om Jesus Kristus og forvaltning av sakramentene

Kirken er mangfoldig

Kirken hadde også sett mer annerledes ut fra sted til sted. I Domkirkene og andre plasser hvor menigheten ønsker det ville orgelet selvfølgelig preget gudstjenestene, mens andre steder ville det vært band eller trekkspill. Slik må det være i en folkekirke. Menneskene som utgjør vår kirke er mangfoldige. Og det er kun et mangfold av uttrykk og gudstjenesteformer som til sammen kan samle et folk på søndagene, rundt et tydelig evangelium om Jesus Kristus og forvaltning av sakramentene.

Fundamentalt for all vekst er villigheten til å rydde plass. Vi tror Dnk har et stort potensial for vekst om vi våger å kutte ned i arbeid som allerede er døende, istedenfor å la det sakte svinne hen. Slik skaper man et overskudd til å skape ny vekst og sette inn ressurser der veksten krever flere arbeidere.

Denne krevende prosessen må bygge på en erkjennelse av at enhver prioritering av status quo er en aktiv nedprioritering av det som kunne vært. Dette krever en tydelig, fremoverlent og modig ledelse som våger å ta smertefulle grep nå, som på sikt vil være til det beste for kirken og folket som utgjør den.

Øyvin Rudolf Sønnensyn Berg, prest i St. Jakob kirke, Bergen domkirke menighet.

Andreas Hatlevik Weltzien, prest under utdanning, prestevikar for ungdom, Sædalen menighet.

Håkon Økland Kinsarvik, spesialprest i Meland sokn.

Susanne Feste Ingebrigtsen, prest under utdanning i St. Jakob kirke, Bergen domkirke menighet.

Matilde Opsahl, kapellan Langhus og Siggerud menigheter.

Leif Oma, sykehusprest ved Haraldsplass diakonale sykehus.

Josefine Garnes Mjøs, prest under utdanning, Fana prosti.

Karoline Ramsdal, prest under utdanning, prestevikar i Årstad og Fridalen.

Johanne Norum Hansen, kapellan Kolbotn menighet.

Fredrik Bråttvik, spesialprest i Sunnfjord.

Birgitte Kessel, kapellan i Manglerud menighet.